

EU – Trung Quốc

Quan hệ EU – Trung Quốc bất ngờ sóng gió

Trung Quốc từng coi Liên minh châu Âu (EU) là đối tác “thân tình” khi các nhà lãnh đạo nơi đây cố gắng không bị cuốn vào cuộc thương chiến giữa Mỹ và Trung Quốc. Quan hệ song phương càng được củng cố hơn khi hai bên chính thức ký kết Thỏa thuận Đầu tư Toàn diện (CAI) ngày 30/12/2020 sau hơn 7 năm đàm phán.

Tuy nhiên, quan hệ giữa Trung Quốc và EU bắt đầu bị sút mẻ khi EU, vào ngày 22/03/2021, áp đặt lệnh trừng phạt lên 4 quan chức và 1 thực thể Trung Quốc vì cho rằng có các hành vi ngược đãi, vi phạm nghiêm trọng quyền con người ở Tân Cương. Đây là biện pháp trừng phạt đầu tiên được EU áp lên Bắc Kinh kể từ lệnh cấm vận vũ khí năm 1989.

Đáp trả động thái của EU, cùng ngày phía Trung Quốc cũng đã công bố quyết định trừng phạt 10 cá nhân (bao gồm 5 Nghị viên châu Âu) và 4 thực thể EU (trong đó có Tiểu ban nhân quyền của Nghị viện châu Âu) với cáo buộc có hành vi làm tổn hại nghiêm trọng đến chủ quyền và lợi ích của Trung Quốc.

Cuộc đối đầu về vấn đề nhân quyền đã ảnh hưởng đến việc phê chuẩn Hiệp định CAI giữa hai nước sau bao nỗ lực đàm phán và ký kết. Ngày 20/05/2021, Nghị viện châu Âu đã bỏ phiếu, thông qua nghị quyết hoãn thông qua Hiệp định CAI với 599 phiếu ủng hộ, 30 phiếu chống và 58 phiếu trắng. Theo nghị quyết mới được thông qua, EU yêu cầu Trung Quốc gỡ bỏ lệnh trừng phạt đối với các cá nhân, thực thể châu Âu trước khi Nghị viện nước này có thể xem xét Hiệp định CAI.

Ngay sau khi Nghị viện châu Âu từ chối xem xét Hiệp định CAI, phía Trung Quốc đã lên tiếng chỉ trích EU, đồng thời các quan chức ngoại giao nước này kêu gọi EU “từ bỏ cách tiếp cận đối đầu” và đưa quan hệ EU-Trung Quốc “trở lại đúng hướng của đối thoại và hợp tác”.

Như vậy, từ một mâu thuẫn phi thương mại (vấn đề nhân quyền), quan hệ thương mại và đầu tư giữa Trung Quốc và EU đã bị ảnh hưởng khi Hiệp định đầu tư song phương bị đóng băng vô thời hạn, làm giảm cơ hội của các doanh nghiệp và nhà đầu tư của cả hai bên. ■

